

Redaktionen forord

Kunsten at blive kunstner: Temanummer om kulturens felter

Vi er stolte over at kunne præsentere dette temanummer om kulturens felter. Det er Praktiske Grundes første temanummer og det viser den bredde, vi forsøger at arbejde ud fra. Dette temanummer indeholder work-in-progress artikler, en oversættelse og antydninger til en undersøgelse samt vores sædvanlige nyhedsbrev. I kampen om at blive optaget og valideret på de bibliometriske lister mener vi det er væsentligt både at kunne have innovative artikler og oversættelser af centrale tekster – og det forsøger vi at leve op til, samtidig med at vi forsøger at blive anerkendt som et væsentligt forskningstidsskrift. Takket være det store arbejde fra forfatterne til artiklerne i dette temanummer, mener vi det endnu en gang er lykkedes.

Vi begynder med en sektion, "Utbildnings- og kultursociologiska studier av konstnärer och konstutbildningar i Sverige 1945-2007", som er redigeret af Martin Gustavsson og Mikael Börjesson. Denne del indeholder fem artikler samt et forord, som på hver deres vis bidrager til et større svensk forskningsprojekt om karakteristika ved uddannelser i det kulturelle felt og særligt, hvad det indebærer at få succes i det kulturelle felt. I den første artikel, "Historiska och sociologiska studier av konstnärliga utbildningar och konstens fält", fremlægger Gustavsson og Börjesson deres forskningsprojekt "Konsten att lyckas som konstnär. Socialt ursprung, kön, utbildning och karriär 1945-2007" og skaber en forståelsesramme for de næste artikler. Ydermere illustreres det, hvor vanskeligt det er, at få succes som kunstner.

I artiklen "En prosopografisk studie över konsthögskoleelever och konstnärer 1939-2005" diskuterer Mikael Börjesson, Martin Gustavsson, Raoul Galli, Andreas Melldahl och Christina G. Wistman deres prosopografiske – eller kollektive biografiske – metode og viser nogle grundlæggende karakteristika ved kunststuderende og kunstnere over en lang årrække. Forfatterne viser, hvordan der er sket forandringer i feltet gennem tiden hvad angår karrierebaggrund, uddannelse, udenlandsophold og stipendietildeling. I bedste Bourdieu-stil bevæger artiklen sig reflektivt på både et metodisk og analytisk niveau.

De to næste artikler bygger på interviews. Christina G. Wistman viser i artiklen "'Det enda möjliga' – Konstnärskap och framgångar i egna och andras ögon", hvad det indebærer at lykkes som kunstner. Artiklen bygger på interviews med studerende ved den "Kungliga Konsthögskolan" i Stockholm i perioden 1945-1968. Artiklen beskriver forskellige forestillinger om, hvad det vil sige at være kunstner. I artiklen "'In som ett lejon, ut som ett svin' – Intervjuer med före detta elever vid Konsthögskolan på 1980-talet" spørger Barbro Andersson, hvem der overlever "Konsthögskolan". Svar på dette får vi ud fra interviews med

20 kunstnere født mellem 1950 og 1963, som har studeret ved "Konsthögskolan" i Stockholm.

Marta Edling og Mikael Börjesson argumenterer i artiklen "Om frihet, begåvning och karismatiskt lärande inom den högre bildkonstnärliga utbildningen" for, at der sker en skæv social rekruttering til kunstneriske uddannelser i Sverige samtidig med, at der eksisterer en særegen optagelsesprocedure, der ikke bygger på formelt objektiverede kriterier, men på kunstneriske færdigheder. I udgangspunktet bygger artiklen på statistisk viden om, hvem der studerer til kunstner og sammenholder dette med den karismatiske og praktiske form for læring, der fremelskes ved kunstneriske uddannelser.

Artiklerne i denne del hænger ikke umiddelbart sammen, alligevel er der en sammenhæng da de alle omhandler forskellige aspekter ved kunstuddannelse og kunstfeltet. Ud over præsentationerne af resultaterne af studierne indeholder artiklerne også metodiske refleksioner. Dele af artiklerne blev præceteret på en konference Hexis afholdte i samarbejde med Det fynske Kunstakademi i november 2007. Vi skylder en stor tak til alle der deltog i den forbindelse, og særligt til Rektor Sanne Kofod Olsen og Professor Jakob Jakobsen ved Det fynske Kunstakademi samt naturligvis mest til bidragsyderne, Donald Broady, Mikael Börjesson, Martin Gustavsson og Marta Edling.

I den efterfølgende artikel, "Kunstneren mellem kald og afkald", som ikke har andet tilfælde med de svenske bidrag end at den omhandler kunstfeltet, diskuterer Gisèle Sapiro hvordan kaldet som kunstner bliver til. Sapiro argumenterer – med baggrund i Max Weber – for, hvordan orienteringen mod et kunstnerisk virke er et udtryk for et kald. Artiklen er oversat til dansk af Carsten Sestoft.

I artiklen "Vejen til kunstnerisk innovation: Jan Sonnergaards positionering i det litterære felt" skitserer Carsten Sestoft en analyse af, hvordan Jan Sonnergaards novellesamling "Radiator" kunne blive et litterært mesterværk i slutningen af 1990'erne. Frem for at undersøge Sonnergaards sociale og uddannelsesmæssige baggrund i forhold til resten af det litterære felt påviser Sestoft ved at læse novellesamlingen i forhold til nyere dansk litteraturhistorie, hvordan Sonnergaards kunstneriske positionering korresponderede med det mulighedsrum, der var i feltet på det tidspunkt.

Som sædvanlig afsluttes Praktiske Grunde med nyhedsbrevet, der er redigeret og skrevet af Carsten Sestoft.

Ole Hammerslev og Kim Esmark